

STENOMUSEN 16

MEDLEMSBLAD FOR STENO MUSEETS VENNER - DECEMBER 2001

13 Rigtige?

Særudstilling om de danske nobelpriser

Den 10. december 2001 var det 100 år siden nobelprisen blev uddelt første gang. I den anledning har Steno Museet i samarbejde med Det Kongelige Bibliotek og Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek lavet en udstilling om de danske nobelpristagere. Den har siden efterårsferien været vist i Den sorte Diamant og kan fra den 8. februar 2002 ses på Steno Museet.

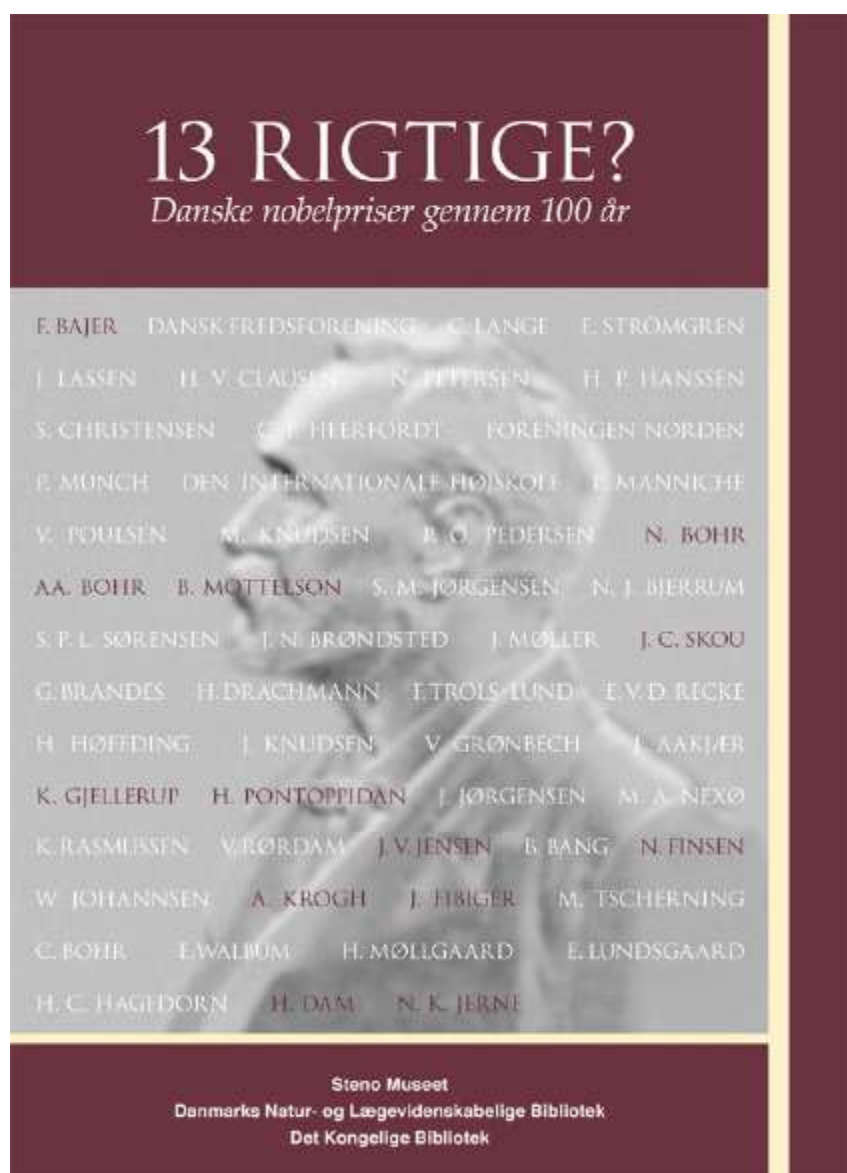
I løbet af nobelprisens første 100 år har godt 700 personer og organisationer fra alle dele af verden modtaget en pris inden for områderne fysik, kemi, fysiologi/medicin, litteratur, fredsarbejde og økonomi. Heriblandt er der 13 prismodtagere fra Danmark.

Er disse 13 – alle mænd – så de danskere, som har gavnet menneskeheden mest i det 20. århundrede? Spørgsmålet er meningsløst, bl.a. fordi nobelprisen kun belønner ganske få fag. Desuden dokumenterer nobelarkiverne, at tildelingen af en nobelpris ikke blot er styret af objektive

kriterier, men at tidens idealer, politiske forhold, de udpegede personers holdninger

og interesser eller ligefrem tilfældigheder kan være afgø-

Fortsættes side 9

Udstillingskataloget med miniportrætter af de 13 nobelprismodtagere er boggaven til medlemmerne af Steno Museets Venner i 2002.

kunne arbejde med eksperimenter/opstillinger, dels skal kunne opleve engagerede personer fortælle om naturvidenskab. Endelig skal børnene kunne opleve naturvidenskaberne i en historisk kontekst.

Mødet med museumsverdenen er nyt for mig. Der er utrolig mange nye arbejds-gange, arbejdsområder og tankegange, som jeg skal lære at kende, men jeg synes det er spændende, og jeg tror at Steno Museet i fremtiden får endnu mere at byde på i forhold til skolerne. *pp*

Nobelprisen

Nobelprisen uddeles hvert år den 10. december på Alfred Nobels dødsdag. Gennem hele det 20. århundrede har denne pris uden sammenligning været verdens mest eftertragtede akademiske hædersbevisning.

Nobelprisen, og de mange penge der følger med æren – for tiden 10 millioner svenske kr. for hvert af prisområderne – har fra starten fået en opmærksomhed af enorme dimensioner.

13 rigtige?... -fortsat fra forsiden

rende for, hvem der udpeges. Men 13 danskere er altså blevet udvalgt som særligt fremragende inden for deres felt. Derfor er netop de portrætteret i udstillingen.

Udstillingen

Udstillingen stiller skarpt på hver af prismodtagerne, deres virke og personlighed. Med personlige genstande, fotos og andre effekter giver den et portræt af den enkelte prismodtager. Se bl.a. nobelmedaljer af guld, håndtegnede diplomer, manuskripter, Finsens helbredende lamper, Bohrs tankeeksperiment og meget mere. En del af udstillingen omtaler de 42 andre danske personer og organisationer, som vides at have været indstillet til en nobelpris, men ikke fik den.

Alfred Nobel

Den svenske kemiker Alfred Nobel – ophavsmanden til den ærefulde pris – bliver også portrætteret i udstillingen. Han var en driftig erhvervsmand og opfinder af dynamitten, hvilket han tjente en formue på.

Han stiftede prisen ved at testamentere det meste af sin formue til et fond, hvis afkast skulle uddeles som priser i videnskab, litteratur og for fredsarbejde. Økonomiprisen indstiftedes først i 1968.

Priserne skulle uddeles til dem, der i det forgangne år havde ydet mest til gavn for menneskeheden. For Nobel var god videnskab og idealistisk litteratur kilderne til menneskehedens sande fremskridt. Dynamitopfinderen fandt at krig var den store trussel mod samme fremskridt.

hb

